

Mesél
A LOVAS

Foglalkoztató és ismeretterjesztő füzet

„Egy ló lovas nélkül is ló,
de a lovas ló nélkül csak
egy egyszerű ember.”

Natura Hungarica

1. Bevezető, jelmagyarázat

Kedves Gyerekek!

Hová vezet egy régi szekér útja, ha elindulunk vele a múltból, és vajon milyen jármű vár ránk az út végén? Mitől lesz egy ló egészséges és boldog, mit eszik, hogyan ápoljuk, és vajon mi minden rejtőzik a nyereg alatt?
Ismerkedj meg különleges lófajtákkal, híres és csodálatos lovakkal – köztük Kincsemmel, a legendás versenylóval –, majd lépj be a lovasíjászok, csikósok és betyárok világába! De vigyázz, mert ezen a kalandon nem csak valódi lovakkal találkozhatsz! Felbukkanhat egy táltos paripa, egy pegazus, egy unikornis, egy kentaur vagy akár egy hippogriff is. Közben kipróbálhatod magad a lovas sportokban, megfejthetsz rejtélyeket, okosodhatsz és kiderítheted, miért olyan fontos a közösség ereje.
A végén pedig egy különös öreg lovas vár rád a csillagok alatt. Csillagvándor talán olyan titkot ismer, amely összeköti az eget, a lovakat és mindannyiunk közös történetét.

Jelmagyarázat:

A ***Mesél a lovas*** olvasása közben különböző ikonok segítenek eligazodni:

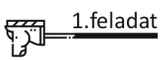

A ***lovacskázós jel*** mellett különféle feladatokat találsz, melyekkel játékosan ismerkedhetsz a témákkal.

Digitális tartalom-kereső ikon: a # mellett mindig találsz keresőszavakat, melyekkel még jobban elmélyítheted tudásod és/vagy érdekességeket olvashatsz.

Közmondások: Ez a régi patkós tábla egy-egy régi magyar közmondást rejt.

Szellő ló-szavai azaz a ***Ló-szótár***: Szellő néha egészen különös szavakba botlik. Van köztük barango-ló, meditá-ló, kitalá-ló – és ki tudja, még hányféle ló rejtőzik a magyar nyelvben! Figyeld őket útközben, gyűjtsd össze a kedvenceidet, és találj ki te is újakat!

*A **kincsesláda*** jelzi, ha egy különleges magyar értékkel, egy hungarikummal találkozol.

Szamárfül: a lapok jobb felső sarkában egy ló és lovasa száguldanak. Te is nézheted mozgásukat, ha a lapokat a sarkuknál végigpörgeted!

2. Ló és lovas közötti barátság - együttműködés

A ló és az ember több ezer éve él együtt. Régen a lovak nélkül sokkal nehezebb lett volna az élet. Segítettek a vadászatban, a harcokban, az utazásban és a földeken végzett munkában. Akkoriban főként a férfiak lovagoltak, mert ők voltak a katonák, a pásztorok vagy a földművesek.

Ma már a legtöbben nem azért ülnek lóra, hogy dolgozzanak vele, hanem mert szeretik a lovakat. A lovaglás lehet hobbi, sport vagy akár életforma. Napjainkban nagyon sok gyermek és felnőtt lovagol, közöttük rengeteg lány is.

A lovas élet három alappillére:

Érzelmi kötődés (szeretet, bizalom, gyengédség)
Fizikai erőnlét
Közösséget ad

A bizalom a legfontosabb

A ló nem egy gép, amit egy gombnyomással irányítani lehet. Saját személyisége van. A jó lovas megtanulja megérteni a lovát, a ló pedig megtanul bízni a lovasában. Ha figyelnek egymásra, igazi csapattá válnak. A ló csak akkor érzi magát biztonságban, ha megbízik a lovasában. A lovas sohasem erővel irányítja a lovát, hanem finom segítségekkel: a kezével, a lábával, a testsúlyával és a hangjával is jelezhet neki.

1.feladat

Írd be a megfelelő karikába, hogy Hanga melyik izma hol található!

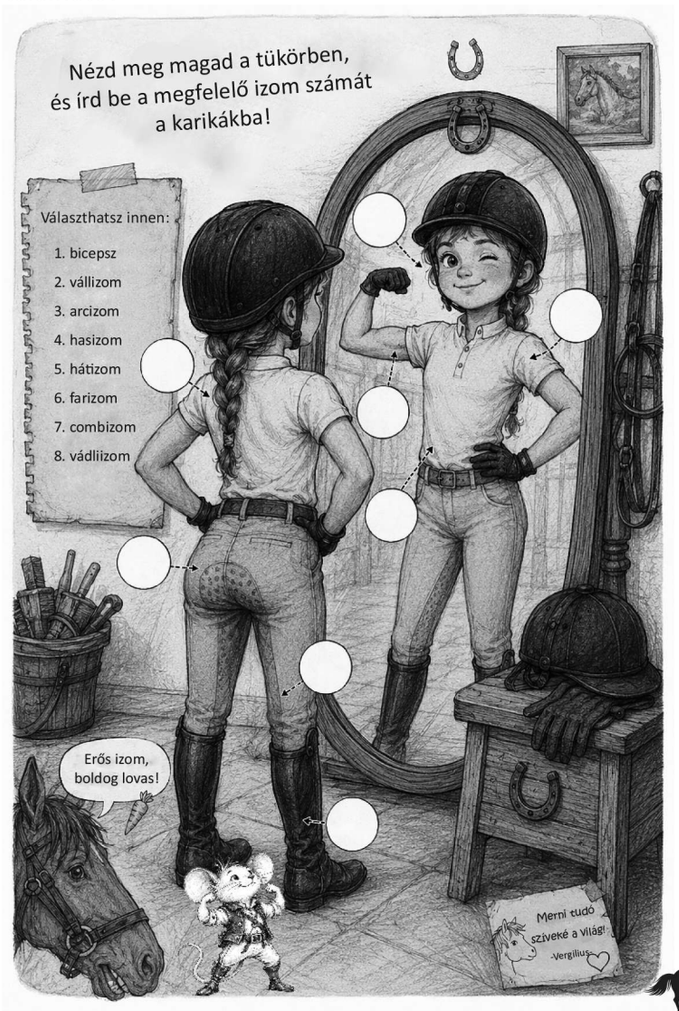

A lovakat sokféle jó tulajdonság jellemzi. Ilyen például:

2.feladat

Húzd alá azt a három képességet, amelyik szerinted rád a leginkább jellemző! Írd a skála fölé a tulajdonságot, majd jelöld be, hogy mennyire igaz rád ez a tulajdonság!

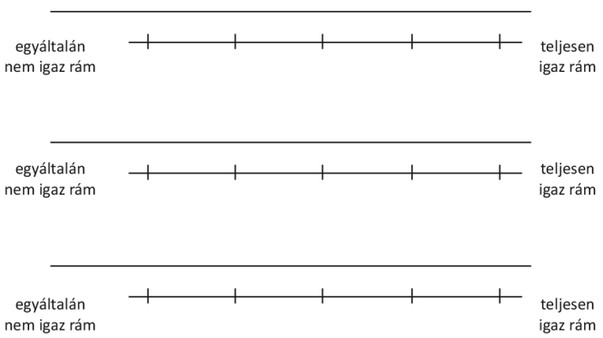

A lovaglás igazi testedzés

Sokan azt hiszik, hogy a lovon ülni könnyű. Pedig a lovaglás közben szinte az egész test dolgozik. A lovaglás fejleszti az egyensúlyt, a testtartást, a koordinációt és a gyors reakciót is.

Erősödik:
a combizom, a vádli, a hasizom, a hátizom, a kar izmai (például a bicepsz és a tricepsz), valamint az alkar is.

#szabadidomítás

3. A ló szerepének változása - valóság és mese

A lovak története egy varázslatos utazás, amely sok ezer évvel ezelőtt kezdődött. Réges-régen a lovak még vadon éltek az erdőkben és a mezőkön, az emberek pedig messziről csodálták a gyorsaságukat. Később rájöttek, milyen okos állatok, így összebarátkoztak velük, és a lovak az ember legfőbb segítői lettek. Hosszú időn át a lovak helyettesítették az autókat és a traktorokat. Háton hordták a lovasokat, nehéz szekereket húztak, és segítettek a földeken a növények termesztésében. Nélkülük a világ sokkal lassabb lett volna! Ma már gépek végzik ezt a munkát, de a lovak szerepe most is csodálatos. Kiváló sporttársak, és ami a legfontosabb: igazi négylábú doktorok lettek. A terápiás lovak különleges küldetést teljesítenek. Segítenek a beteg vagy szomorú gyerekeknek a gyógyulásban. Ha valakinek fáj a lába, a ló hátán ülve a ritmikus mozgás erősíti az izmait. Ha valaki magányos vagy fél, a ló meleg, barna szeme és puha orra megnyugtatja. A ló nem beszél szavakkal, mégis mindent megért, és szeretetével, türelmével gyógyítja a testet és a lelket.

#amish és mennonita közösségek

#Keszthely, Hintómúzeum

„ A ló vadon élt.
Az emberek vadásztak rá,
olykor megették.”

NAGYON RÉGEN
Kb.
5000 évvel
ezelőttig

Vadlovak megszelidítése
Kordélyok vontatása

„Az ember megszelídítette a lovat.
Lovagoltak rajta, kocsit húzott.
Segített a háborúkban.
Nehéz dolgokat szállított.”

RÉGEN
Kr. e. 3000-től
az ipari
forradalomig

Harc és munka

Szellő, a kis csikó, szabadon vágtázott a mezőkön.
Az emberek éhesek voltak és messziről
figyelték Szellőt, vadásztak rá.

Szellő félt az embertől.

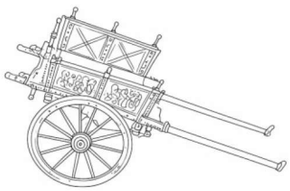

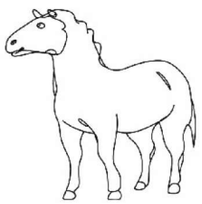

Egy nap az emberek közelebb léptek.
Finom szénát és gabonát adtak Szellőnek és társainak.
Összebarátkoztak. Cserébe Szellő segített a munkában és
a harcokban. Kocsit húzott, hátán vitte az embereket,
a nagy terheket. Ügyesen mozgott a harctéren is.

Szellő büszke és fontos társa volt az embernek

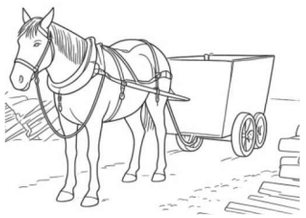

3.feladat

Henry Ford találmányának, a Ford autónak köszönhetjük, hogy New York utcáiról alig 13 év alatt eltűntek a lovak és lovaskocsik.

1900-ban húsvét reggelén New York utcáján 1 .....
és több, mint 100 lovaskocsi közlekedett.

1913-ban húsvét reggelén New York utcáján 1.....
és több, mint 100 autó közlekedett.

4.feladat

Keresd meg a 3 különbséget a kordély és a szekér között, Szellő segítségével!

Nagy a feje, búsuljon a ló!

„Egyre több és jobb gép készült.
A gépek átvették a munkát a lovaktól”

KÖZEL-MÚLTBAN
Az ipari forradalomtól 1945-ig

Gépeket helyettesítettek

Szellő napról-napra több zakatoló gépet látott maga körül.
Ezek sokkal nagyobb terheket vittek és
sosem fáradtak el.
De azért vadászni még vele járnak az urak.

Szellő gyakran szomorú volt és haszontalannak érezte magát.

„A lovak már ritkán dolgoznak nekünk.
Inkább sportolunk velük és
együtt töltjük a szabadidőnket.”

MODERN KORBAN
1945-től napjainkig

Sport, hobbi, terápia

Szellőhöz kedves lányok, gyerekek járnak,
akikkel vidáman, olykor versenyezve fut,
sőt, vannak, akik gyógyulni járnak ide.

Szellő újra boldog, mert mellette
sok ember jobban érzi magát.

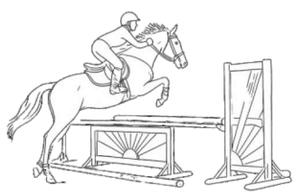

Meditá(ló)

5.feladat

Fejtsd meg a rejtvényt a jobb oldalon látható táblázat alapján! Segítségképpen néhány betűt előre megadtunk.

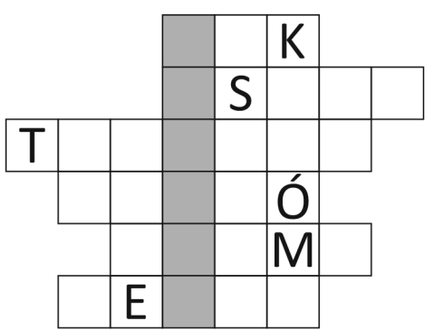

Lovaskocsi része, ezen ül a hajtó.
Ezzel hajtották, irányították a lovakat.
A kocsikban kettő ilyen köti össze a négy kereket.
Fedett, elegánsabb embereket szállító kocsi.
Közlekedési eszközök összefoglaló neve ma.
Ezeken gurul a kocsi.

4. Lófajták

A lófajták világa rendkívül színes, és a különböző fajták jelleme szorosan összefügg azzal, amit a lovak természetéről és a ménesbeli szerepükről tudunk. Mivel a ló természeténél fogva menekülő állat és ménesben él, a tenyésztés során az ember mindig figyelte, melyik fajta mennyire bátor, engedelmes vagy éppen önfejű. A terápiás munkára és a gyerekek mellé például kifejezetten olyan fajtákat választanak, amelyekben erősen él a ménesből hozott békesség és az ember iránti bizalom.

A lovak csapatát ménesnek hívjuk. A felnőtt hímet ménnek vagy csődörnek, a nőstényt kancának, a fiatal lovat csikónak nevezzük. A mének gyakran nehezebben kezelhetők, míg a heréltek általában nyugodtabbak. A ménes mozgását rendszerint egy tapasztalt kanca irányítja: ő vezeti a többieket legelőre vagy itatóhoz. A mén fő szerepe a csapat védelme és a szaporodás. A lovak közösségében ezért a kancák meghatározó szerepet töltenek be.

Magyar lófajták

Lófajta	Érdekesség	Jellemző	Miben jó?
Lipicai *a Szürke Eminanciás*	Feketének születnek, 6-10 év alatt "őszülnek" ki fehérre.	Impozáns megjelenés, egyedülálló, ruganyos mozgás	Világszínvonalú fogatló
Nóniusz *a Hortobágy Óriása*	Egy Napóleon elleni csatában zsákmányolt francia mén (Nonius Senior) leszármazottja.	Hatalmas erő, nyugodt természet, jellegzetes kosfej	Mezőgazdasági munkára termett fogatló, és nyereg alatt is megállja a helyét
Gidrán *a Sárga Villám*	Kizárólag sárga színben létezik	Tüzes, bátor és rendkívül gyors.	Díjugratás és lovasíjászat.
Shagya-Arab *az Elegancia Mestere*	Bábolnán tenyésztették ki, arab ló és katonai ló ötvözete	Nemes megjelenés, hatalmas állóképesség.	Arabos szépség és katonai teherbírás
Hucul *a Kárpátok Pónija*	A Furioso és a North Star angol telivér mének, valamint mezőhegyesi kancák leszármazottja	Alacsony termet, de "vasból van" az állóképessége.	Gyereklovagoltatás, hegyi túrák.
Furioso *a mezőhegyesi félvér*	A vadlovak (tarpán) közvetlen leszármazottja.	Kiváló munkabírás és idegrendszer, gyerekbarát	Hobbi-, túra- és oktatólovak. Fogatban és nyereg alatt is kitűnő.

A lófélékhez tartoznak még a szamarak. A ló és a szamár gyerekét úgy hívjuk, hogy öszvér. Neki viszont már nem születik gyereke. Az öszvérek rendkívül szívósak, kitartóak és igénytelenek.

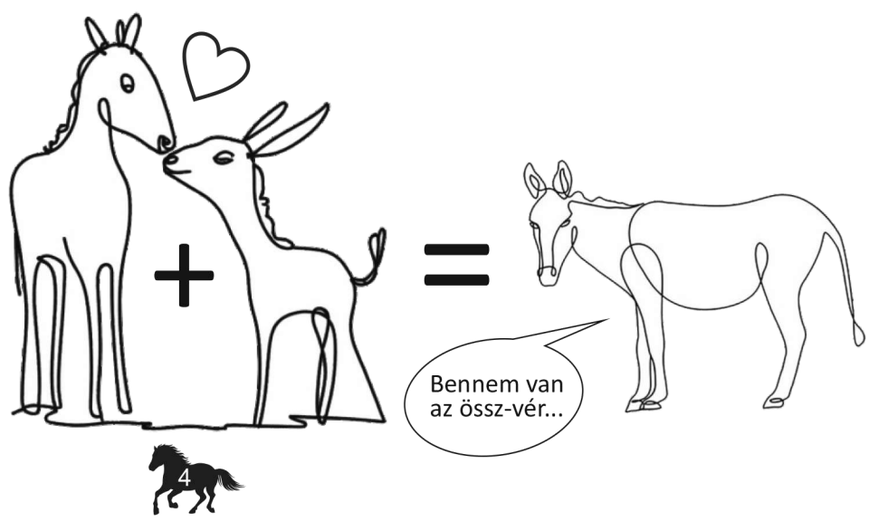

Póninak hívjuk azokat a lovakat, amelyek marmagassága kevesebb, mint 150 cm. Régen a bányákban dolgoztak, mert kicsik voltak és nagyon jól bírták a kemény munkát.
A **hidegvérű** lovak testes alkatúak, erősek, nagy munkabírásúak és hosszan bírják az unalmas, egyhangú munkákat. Sokszor használták mezőgazdaságban régen, nehéz dolgok vontatásában a mai traktort helyettesítik. Eredetileg a nehézfegyverzetű katonák lovának tenyésztették.
A **melegvérű** lovak az összes többi ló, melyek nagyon-nagyon különböznek fajtánként, de általában élénkebbek, mozgékonyabbak, finomabb testfelépítésűek.

#lipicai lovasközpont
#nonius tenyészszemle
#gidrán harcjármű és ló közötti kapcsolat

6.feladat

A ménesben nagy a felfordulás! A lovak elszaladtak a karámból. Olvasd el a nyomokat, és írd a betűk mellé a megfelelő rajz számát és a ló fajtáját! Segítségnek egyet beírtunk előre, de ha az előző oldali táblázatot is „lenyomozod", ott is találsz segítséget (aláhúzások)!

NYOMOZÓI JELENTÉS :

A) Nyom (Nyergelt ló, vidám gyerekkel a hátán - Furioso):

B) Nyom (Fehér, de feketének született csikó):

C)Nyom: Szőre ragyogó sárga, a homlokán fehér csillag díszeleg. Olyan gyorsan vágtázik, mint a villám!:

D) Nyom (Fűben hempergő, kosfejű óriás):

E) Nyom (Kicsi, tömzsi, szekeret húzó túlélő):

F) Nyom (Elegánsan vágtázó, csukafejű szépség):

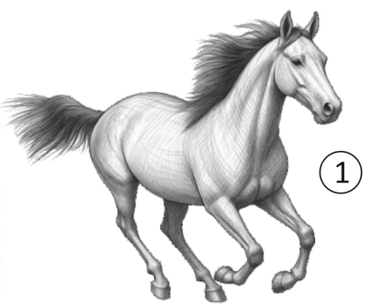

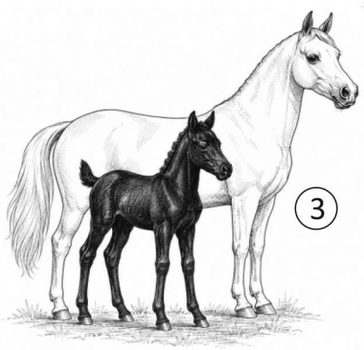

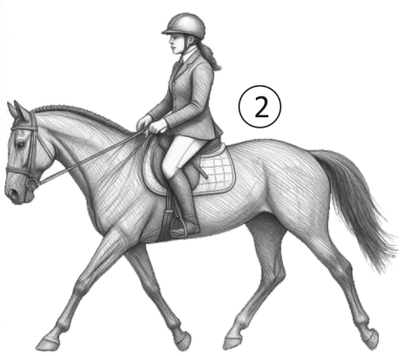

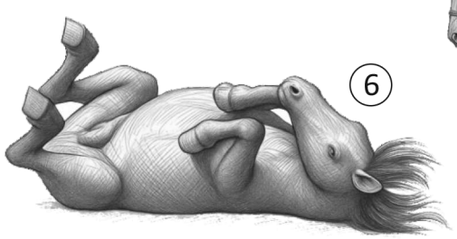

7.feladat

Ismerd fel az állatokat, amelyek nevében szerepel a „ló". Nézd meg Szellőt, vajon miért bosszankodik? Használható-e ez a körhinta? Milyen furcsaságokat veszel észre rajta?

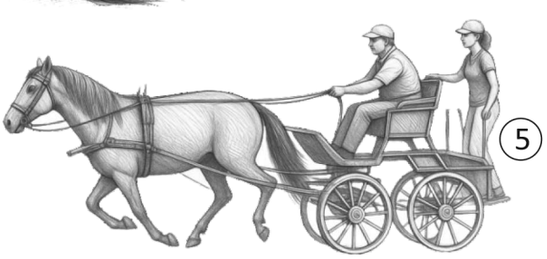

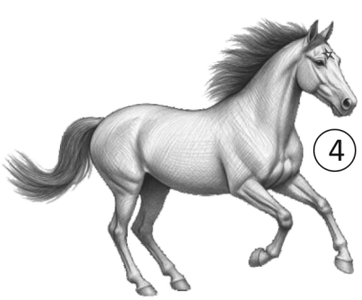

5. Lovak a harcban

Kassai-féle lovasíjász **- módszer**

„Mozgás, fegyelem, harmónia”

Amikor ló és lovas együtt mozog, nemcsak két élőlényt látunk, hanem egy csapatot. A jó lovas nem uralkodik a lovon, hanem figyel rá, érti a jelzéseit, és együtt dolgozik vele. A Kassai-féle lovasíjász módszer ezt az összhangot állítja a középpontba. Ebben a módszerben a lovas vágtató lóról lő íjjal, miközben pontosan irányítja az állatot. Ehhez nem elég az erő vagy a gyorsaság: fegyelemre, bizalomra és sok gyakorlásra van szükség.

A magyarok speciális fegyvere volt a Honfoglalás alatt a visszacsapó íj, ami a korszak csúcsfegyvere volt. Egy perc alatt akár 40 nyilat is ki tudtak lőni. Ezzel hatékonyabbak voltak, mint a 700 évvel később használt lőfegyverek.

8.feladat

Lovasíjász felszerelése:
íj, nyílvessző, tegez, alkarvédő.
A jobb oldali alkarvédő fölé rajzolj egy sólymot, alá egy tőrt, mellé egy tarsolyt!

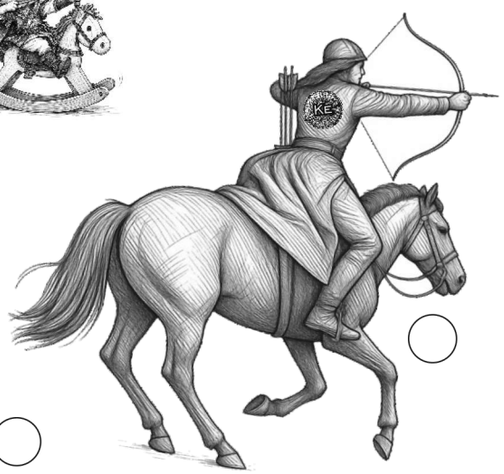

#A Lovasíjász c. film
#magyar íj
#Magyar huszár almanach/
Legendás huszárok
#Lovas viselet

Lóra termett

9.feladat

ELLÁK VÁGTÁBA LENDÜL

Atilla hun király fiai (Ellák, Dengizik és Irnik), és vezérei, Keve és Kadocsa a harcmodor gyakorlata közben bemutatják a lovasíjász módszer lépéseit. Tedd őket sorrendbe!

1. Vágtába lendül
2. Beleteszi a nyílvesszőt az íjba
3. Megfeszíti és céloz
4. Kilövi a nyilat
5. Újratölt és megfeszít

A magyar huszár

A huszár harcmodor olyan sikeres volt, hogy sok országban átvették: angol, dán, német, spanyol, svéd, orosz alakulatok is alkalmazták. A mai napig vannak őket idéző, hagyományőrző katonai alakulatok. A magyar huszár azért volt a legjobb a világon, mert ötvözte a klasszikus lovas iskola mesterfogásait a hagyományos, keleti népek praktikusabb, nyersebb lovas tudományával.

10.feladat

Rajzold meg a huszár másik felét, utána színezd ki a rajzot!

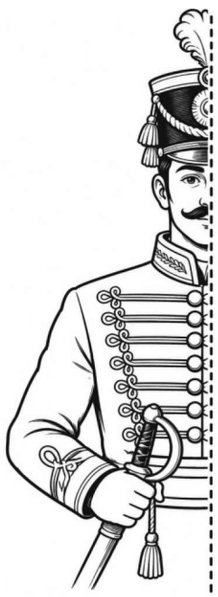

11.feladat

Barango-LÓ - Szellő Hollandiába készül, de valami nem stimmel a térképével…
Egy huszár útja körülbelül 1400 km. Naponta 40 km-t tesz meg.
Hány nap alatt ér célba? ..... nap
Ha lova naponta 30 liter vizet iszik, mennyi vízre lesz szüksége az egész útra?
..... liter

Daliás vagy „deli”: A nap ereje teljében, vagyis déli minőségben van benne jelen

12.feladat

Rád mely tulajdonságok jellemzőek?

harcias, rátermett, büszke, kezdeményező, bölcs, vakmerő, összeszedett, bátor, óvatos, sasszemű, kivá-ló stratéga, összetartó

És ő, milyen huszár?
Értékeld a csillagokkal!

Bátor	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Mozgékony	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Kackiás	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
Daliás legény	☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Huszár

A magyar huszár egyedülálló, 2017-től hungarikummá nyilvánított könnyűlovas fegyvernem, világszerte ismert magyar vitézségi szimbólum. Az a lovas katona, aki leffentyűs csákófüveget vagy forgós .....t, gazdagon zsinórozott .....t és szűk nadrágot, színes fonott övet és sarkantyús rövidszárú csizmát, bal vállán átvetett, ugyancsak gazdagon ..... mentét visel. Vállszíjon tartott szablyát és tarsolyt hord, a nyeregkápára erősített karabélyt és deli pár pisztolyt is kéznél tart.

Illeszd be a fenti szövegbe az alábbi szavakat!
dolmány, csákó, zsinórozott

13.feladat

Színezd be azokat az országokat a vaktérképen, ahol elterjedtek hagyományaink!

14.feladat

Színezd ki a zsinórmintás kokárdát!

Zsinórminta, nem csak fiúknak:
A ruhák szélpántjaira és illesztéseire varrt zsinórok a régi hagyomány szerint elzárták a testet a káros külső hatásoktól. A kacskaringók az ősi jelképek és a természet ritmusának látványos megjelenési formái.

A huszár sose fél:
A huszár semmitől se fél,
büszkén ül a nyeregben,
bátorság a szívében!
(forrás: Youtube, Mesék a Titkos Padlásról)

15.feladat

Melyik ókori történetben szerepel egy faló?
Idézd fel a történetet!

6. Csikósok és betyárok

A csikós a legelőkön tartott lovak, vagyis a ménesek pásztora. Jól ismeri a lovak természetét, kiválóan lovagol, és nagy ügyességgel bánik velük. A csikósok hagyományos viselete tájegységenként különbözik. Borjúszájú ingnadrágot viseltek, ami nagyon praktikus viselet: télen a bokánál és csuklónál összefogva, lezárva nagyon jól szigetelt, nyáron pedig jól szellőzött. Jellemző ruha színek: Hortobágy – kék viselet és rajta a lajbi, azaz kismellény, fekete színben; a Kiskunságon – fehér viselet (borjúszájú ingnadrág), hozzá fekete vagy piros kismellény. Kalapjuk dísze is elárulhatja, honnan érkeztek: Bugacon árvalányhaj, a Hortobágyon darutoll, a Kisalföldön pedig bokréta díszítheti. A 20. század elején újra divatba jött a puszta romantikus világa, és egyre több látogató érkezett Bugacra, hogy megismerje a csikósok életét és különleges lovastudását. Az egyik legnagyobb látványosság a híres pusztaötös lett, amelyen a csikós két ló hátán állva hajtja az előtte vágtató lovakat.

Ostor jelentése: osztó, amivel részekre osztják az állatállományt.

A ***karikás ostor*** rövid nyelű, gyakran gazdagon díszített, fonott pásztorostor. A csikósok egyik legfontosabb terelőeszköze volt: jellegzetes csattanó hangjával irányították a ménest. Érdekessége, hogy az ostor végének mozgása átlépheti a hangsebességet. Ilyenkor apró hangrobbanás keletkezik – innen ered a jól ismert, erős csattanás. Az ostort ezért az első olyan ember alkotta eszközök között tartják számon, amelyekkel sikerült átlépni a hangsebességet.

16.feladat

Keresd meg az alábbi kifejezések megfejtését a jobb oldali ostoron!

1.....nélkül: korlátok és megfontoltság nélküli cselekvés, lehet evés, ivás is. A szó eredetileg a lovat a kocsihoz rögzítő szíjból vagy kötélből származik, amelynek elengedésekor a fogat irányíthatatlanná vált.

2. Eredetileg a lovak szerszámzatára lógatott leffegő bőr- vagy bojtdísz volt, mai jelentése: „Sok a .....”, azaz sok a felesleges,lényegtelen vagy díszítő elem pl. a mondanivalónkban.

3. Az ostor végére kötött vékony selyem, lószőr vagy pamut fonadék, amelyet suhogónak vagy ostorhegynek is neveznek. Mai jelentése: Magas, nyúlánk, karcsú és délceg testi felépítés, pl. .....legény

4. Mai jelentése a filmszakmában: a ..... egy olyan színes, feliratozható tábla és mozgatható kar, amelyet a forgatáson a jelenetek kép- és hangszinkronizálására, valamint pontos azonosítására használnak.

17.feladat

Melyik két karikás ostorminta egyforma?

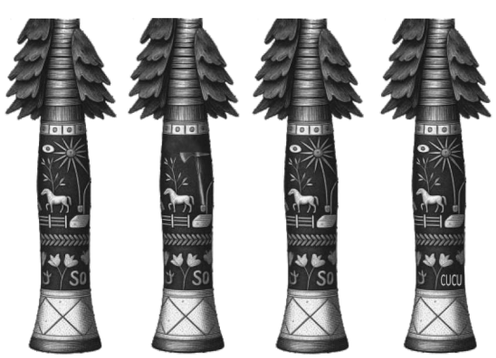

Az ostornyél hasonló a rovásbothoz. A szerszám- és fegyver-nyélen található díszítések hagyományos helyei a rováshasználatnak.
Lent: kondás rovás-botja (ró-bot) és egy elképzelt csikós-bot.

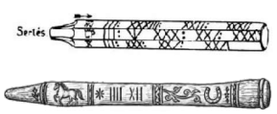

Mit jelenthet a „Sok van a rovásán” mondás? Nézz utána!

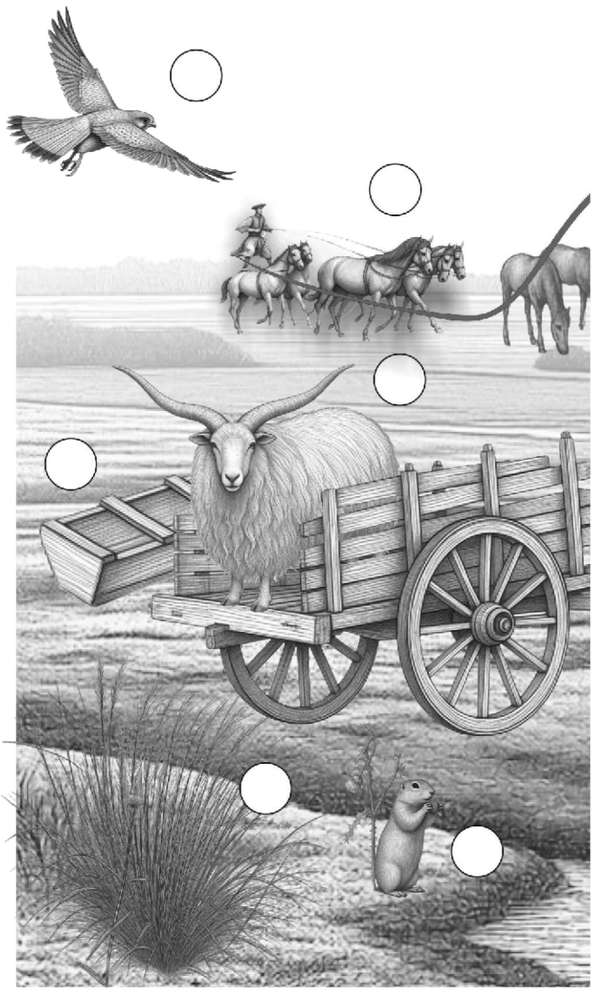

Az ostor főbb részei: karszíj, fogó, nyél, ostor, csapó

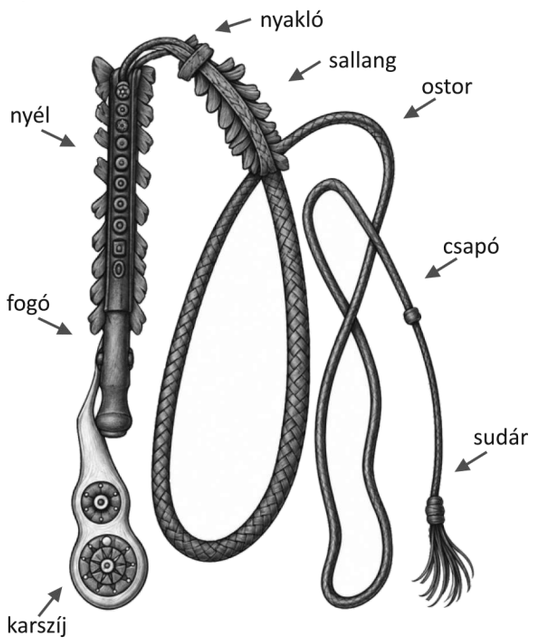

18.feladat

Díszítsd ki az ostornyeleket tetszésed szerint!

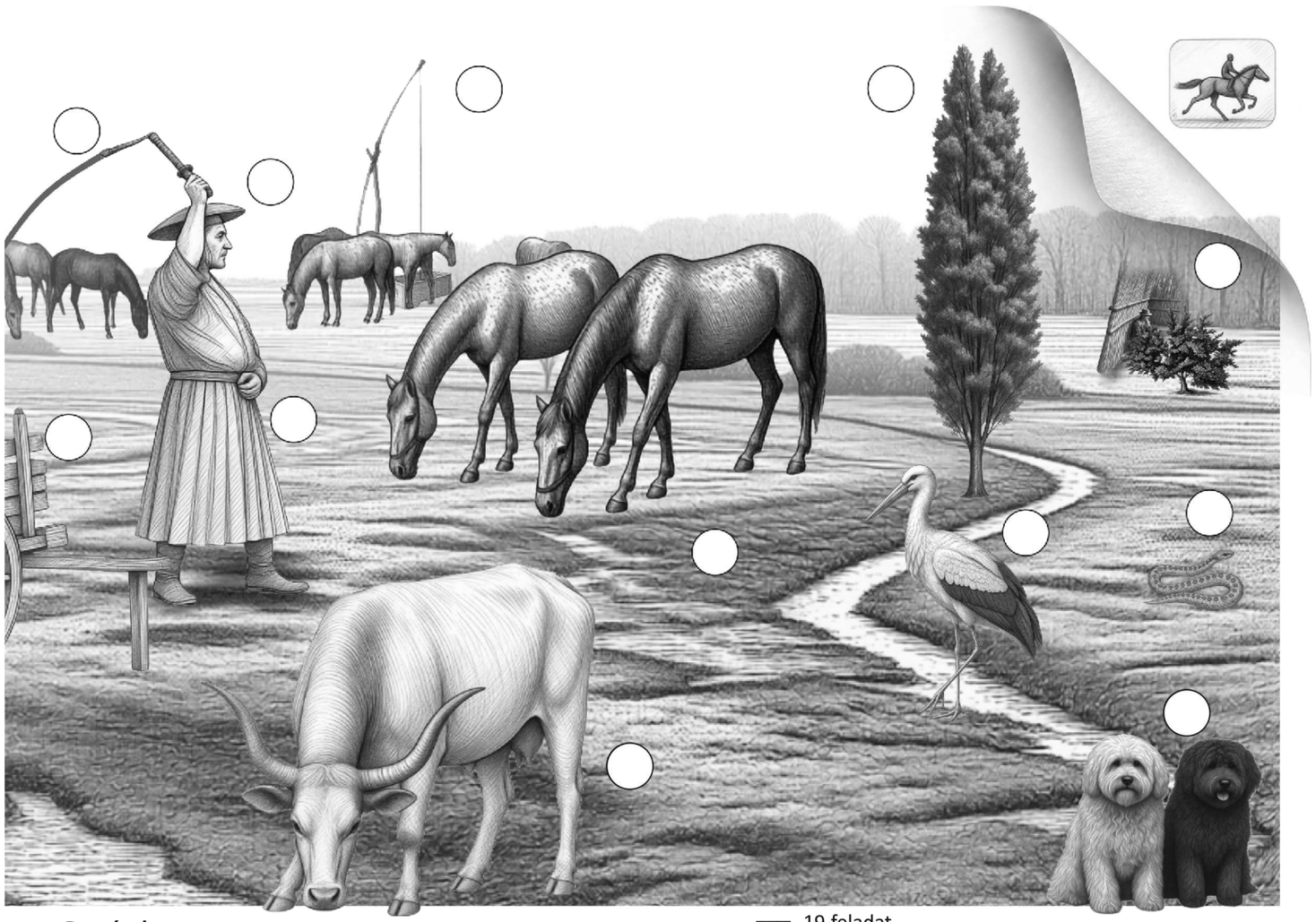

Betyárok:

A 19. századi Alföldön élő betyárok között lótolvajok és útonállók is voltak. Gyakran karikás ostort viseltek; leghíresebb közülük Rózsa Sándor volt. A betyárok, ha szörözni (rabolni, lopni, szerezni) mentek, csak akkor kenték be feketével, vagyis korommal a ruhájukat.

Az ostort terelésre, de akár fegyverként is használták, végére olykor ólomnehezéket kötöttek. Csattanása pisztolylövésre emlékeztethetett, és még a csendőröket is megtéveszthette.

A tanyák lakói néha kenyérrel és borral teli tarisznyát akasztottak a kerítésre, hogy a betyárok ne törjenek be. Ezt nevezték betyáradónak.

Akadtak nemesi származású úri- vagy selyembetyárok is. Közéjük tartozott Angyal Bandi (Szentmártonyi Ónody András), az első név szerint ismert magyar betyár. Borsodi nemesi családból származott, és elegáns megjelenésével, jó modorával különbözött a pusztai haramiáktól, innen kapta „angyali” nevét is.

#kipu, token, wampum
#pandúr
#Zöld Marci (Martzi)

Nézz utána! Mit jelent a szólás: „Él, mint Marci Hevesen!”

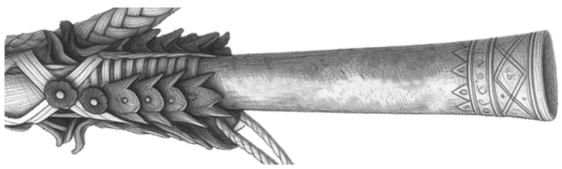

19.feladat

Keresd meg az alábbi állatokat, tárgyakat, építményeket a képen, és írd melléjük számukat!

1. gólya
2. ürge
3. szürkemarha
4. csikós
5. vipera
6. puli
7. pusztaötös
8. árvalányhaj
9. ménes
10. gémeskút
11. szekér
12. jegenye nyár
13. rackajuh
14. vércse
15. enyhely
16. kalap
17. karikás ostor
18. itató vályú

Zsivány „kelléktár”:
fokos, pisztoly, lefűrészelt csövű puska, juhászkampós pásztorbot és karikás ostor

Betyár-sztár-sarok

Divat-sarok

A betyárgúnya a következőkből állt: jellegzetes csikós kalap, guba, kendervászon ing, bő gatya.

7. Lovak és kocsik a munkában

Régen nagyon sokféle kocsi járta az utakat. Egyes kocsitípusokat arról a településről neveztek el, ahol készítették őket, másokat egy-egy nemesi család igényei szerint alakítottak ki. Más kocsi kellett hosszú utazáshoz, teherszállításhoz vagy éppen kényelmes, előkelő utazáshoz. Egy azonban közös volt bennük: segítettek eljutni egyik helyről a másikra – embernek és árunak egyaránt.

20.feladat

A kép és a szöveg alapján egészítsd ki a hiányzó neveket a képen és a leírásokban! A régi kocsitípusok rajzába elrejtettünk 1-1 betűt. Egészítsd ki a mondatot, az elrejtett betűkből összeálló szóval. „Az utazás a kaland – a megérkezés a _____ !”

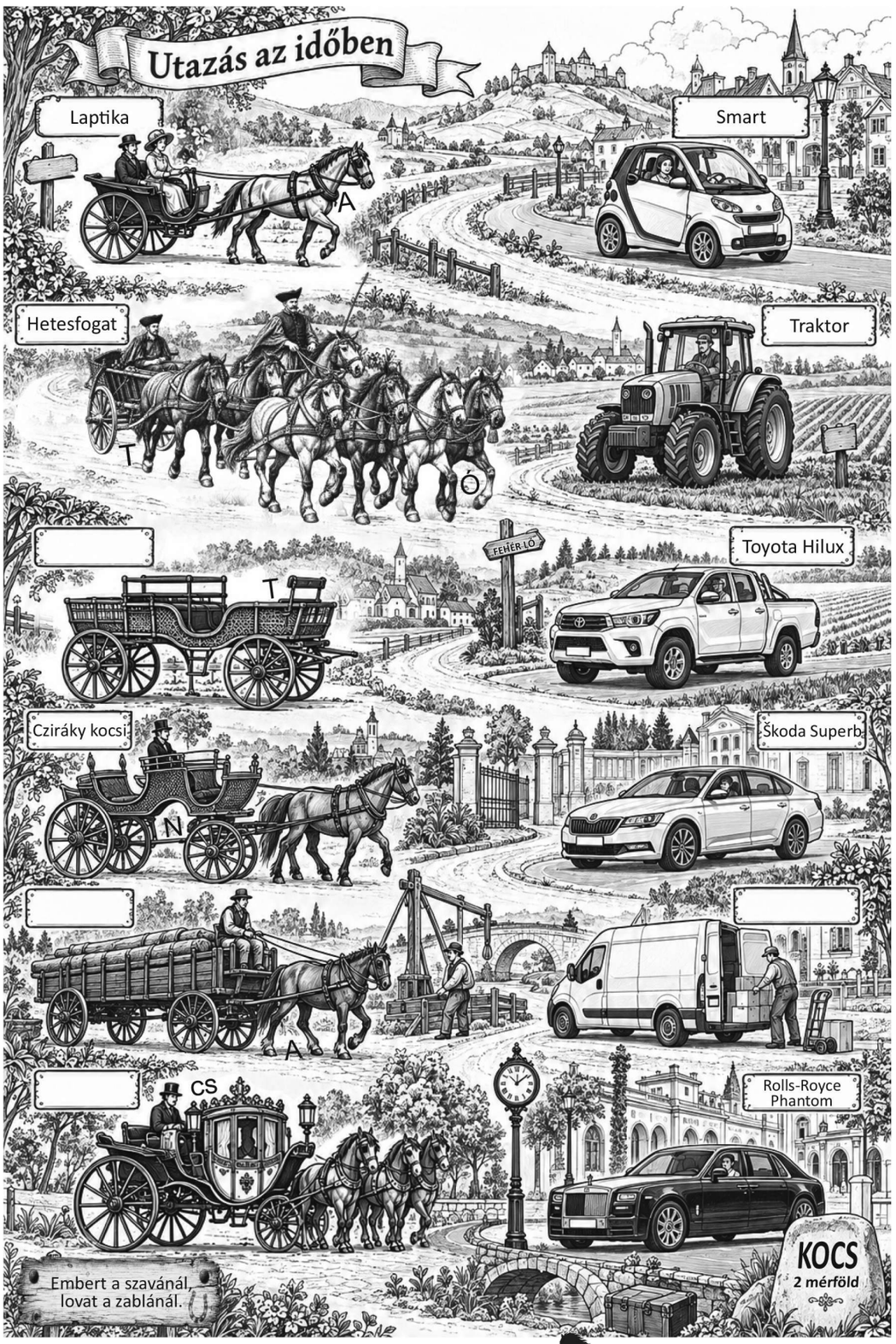

Viktória hintó
Díszes, elegáns, több ló által húzott hintó, amiben gazdag, fontos emberek utaztak.
Mai rokona:
Mercedes-Benz S-Class vagy Rolls-Royce Phantom.

Kőrösi kocsi
Ez egy „átalakítható” kocsi volt. Hétközben árut szállítottak vele, hétvégén pedig embereket vittek templomba vagy ünnepségre.
Mai rokona: Toyota Hilux

Laptika
Egy kis, kétkerekű kocsi, személy és teherszállításra egyaránt alkalmas járműként használták. Olyan volt, mint egy pici autó.
Mai rokona: _____

Nyeregből hajtott kocsi vagy más néven:

_____

Az egyik legősibb fogatolási mód. Örültek, hogy tudtak valamit húzni a lovak mögött, később jött az ötlet, hogy hátraüljenek a kocsira.
Mai rokona: Traktor

_____ kocsi
A gazdagabb emberek kényelmes kocsija volt. Szép és elegáns.
Mai rokona: Škoda Superb

Stráf kocsi
Nagyon erős kocsi volt, nagy és nehéz dolgokat szállítottak vele. A városiasodás, a modernizáció kocsija volt
Mai rokona: Renault Master

A kocsi egy magyar találmány, amit Kocs községben, Győr közelében készítettek legelőször a világon. A kocsi szekérnek már 2 tengelye és 4 kereke volt, így sokkal több terhet és embert tudott szállítani, mint a kordély, ráadásul kényelmesebben. A kocsi szót sok másik nyelv átvette, például

angolul: coach
németül: Kutsche
franciául: coche
spanyolul: coche
szlovákul: koč
lengyelül: kocz / ko

Mi az a lóerő?

Régen sok nehéz munkát lovak végeztek: húztak, emeltek és szállítottak. Amikor megjelentek a gépek, teljesítményüket a lovakéhoz is hasonlították – innen származik a lóerő elnevezés. Egy modern, átlagos személyautóhoz a 100-130 lóerő tekinthető ideálisnak a gazdaságosság és teljesítmény egyensúlya miatt.

Képzeld el, hogy a motorháztető alatt egy egész kis lócsapat dolgozik együtt! A lóerő persze nem azt jelenti, hogy ennyi valódi ló rejtőzik a motorban – a kép csak játékosan segít elképzelni a gép teljesítményét.

21.feladat

Kösd össze, melyik mai jármű vagy gép vette át a ló egykori munkáját!

Régen - lóval	**Ma - motorral**
fogat / hintó	traktor
lovas eke	motoros hajó
ló vontatta csille	autó
lovas tűzoltókocsi	villamos
lóvasút	bányamozdony/gépi szállítás
lovas vontatóhajó	tűzoltóautó

A sötétség lovai

A bányalovak hosszú éveken át segítették a bányászokat a föld mélyén. A föld alatti istállókban éltek, és a szénnel megrakott csilléket húzták a sötét járatokban. Emberi társaikat konogónoknak nevezték. Egy-egy ló akár több nehéz csilléből álló szerelvényt is vontathatott. A gépek idővel felváltották őket. 1972. december 3-án a kemerovói Szevernaja bányából felvezették Rubyt, az utolsó bányalovat. Virágkoszorút kapott, és zenével köszöntötték a felszínen. Vele egy hosszú korszak ért véget. Kemerovóban ma a Konogón című szobor őrzi a bányákban együtt dolgozó emberek és lovak emlékét.

#Pavel Bazsov: A Rézhegyek királynője
#Lovas Kresz (equimedia)

22.feladat

Keresd meg Ruby bányájában az összes elvesztett patkót!

„A mélység kincse” – Milyen ásvány vár a bánya legmélyén? Ehhez használj digitális segítséget!

Malachit Rubin Ametiszt Smaragd

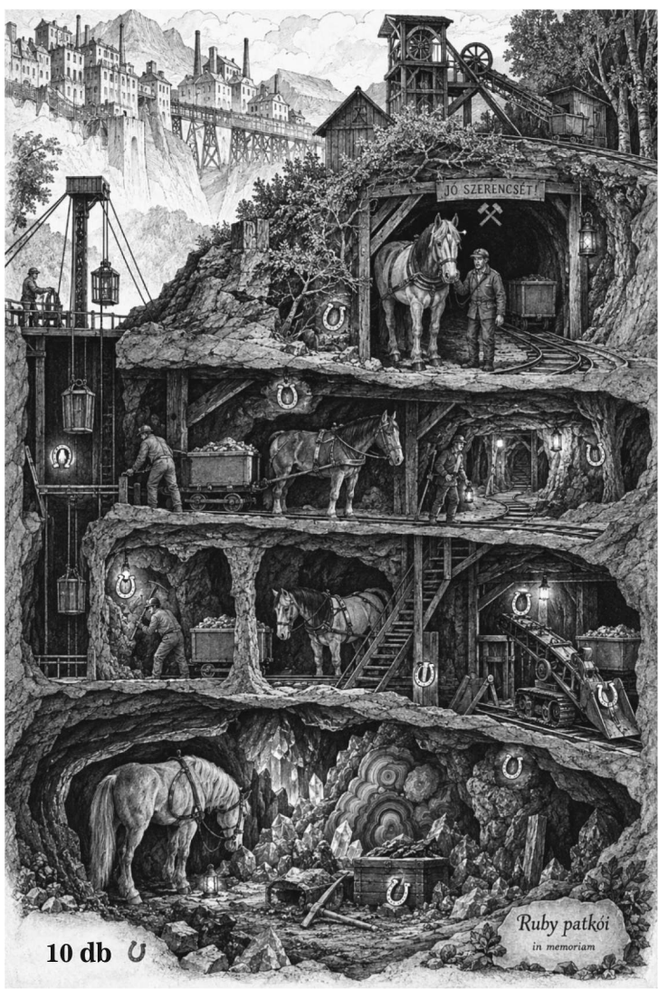

23.feladat

Mit vinnél magaddal?
Válassz ki a képről 3 dolgot, amire szükséged lenne, ha le kellene ereszkedned a bányába!

8. Lovak testfelépítése és külsője

A ló teste a gyors mozgáshoz és a kitartáshoz alkalmazkodott. Hosszú, erős lábai, izmos teste és hajlékony nyaka mind segítik a mozgásban és az egyensúlyozásban. A lovak társas állatok, természetes körülmények között csoportokban élnek. Egymással nemcsak hangokkal, hanem testbeszéddel is kommunikálnak. Fülük, szemük, fejük, farkuk és egész testtartásuk jelezheti, hogy éppen nyugodtak, kíváncsiak, figyelnek vagy feszültek. A ló viselkedésének megértéséhez ezért érdemes az egész állatot megfigyelni, nem csupán egyetlen jelre figyelni.

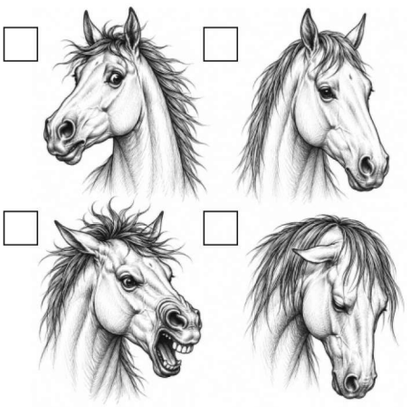

24.feladat

Nézd meg, melyik ló hogy érzi magát! írd be a négyzetekbe az érzelmeket!
1. Nyugodt 2. Agresszív 3. Fáradt 4. Figyel

25.feladat

Néhány táblácskában, ahogy a ló megrázta magát, összekeveredtek a betűk. Segíts, írd oda a helyes részeket!
Bónusz: keresd meg a kakukktojást!

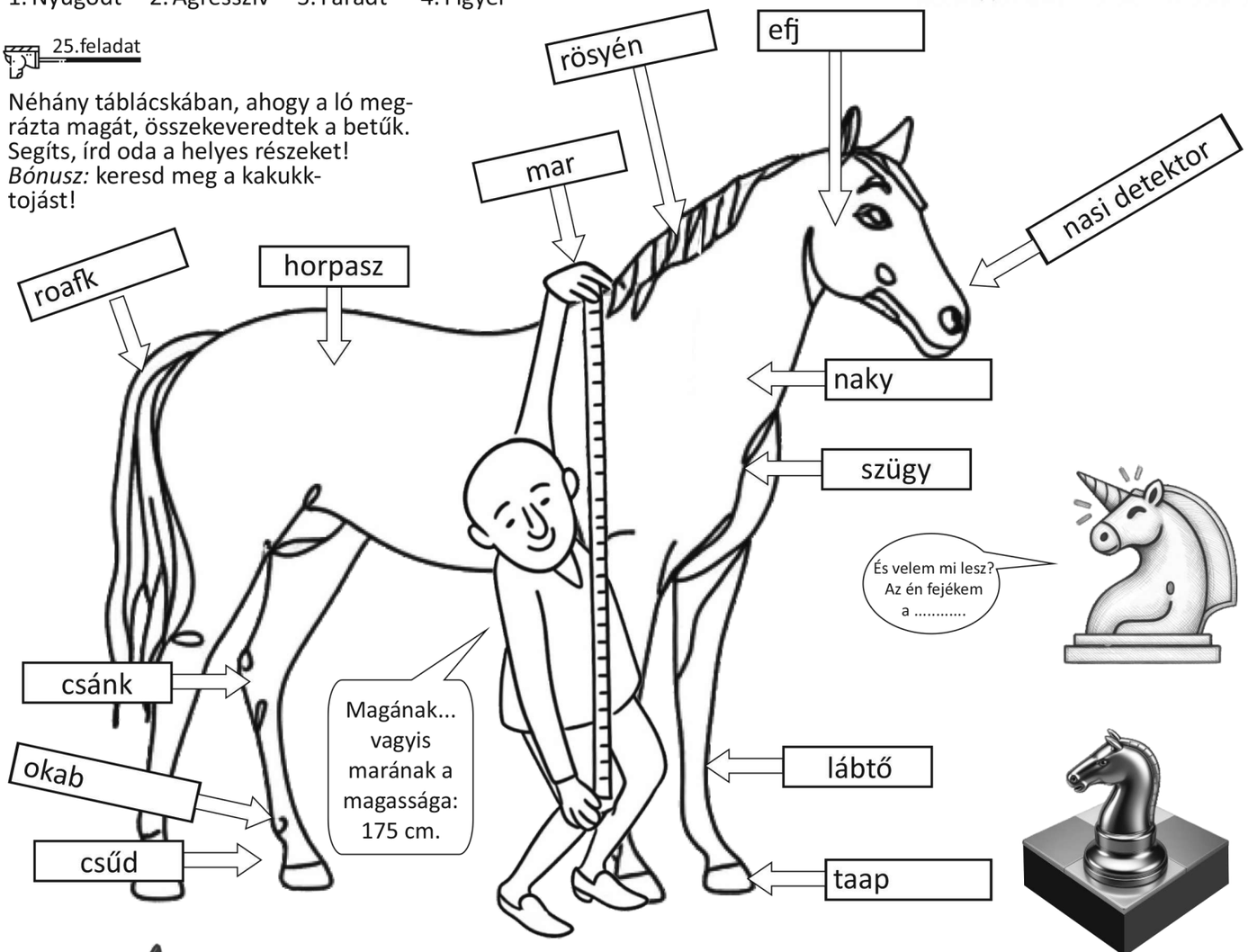

Megkülönböztető jegyek:

Csillag – a ló homlokán, a szemük fölött található szabályos fehér folt

Virág – a ló homlokán, a szemük fölött található szabálytalan fehér folt

Hóka – orrháton végigfutó széles, fehér csík

Kesely – a lábakon tálalható, zokniszerű fehér foltok

#Almásderes
#Fehér vagy szürke ló?

26.feladat

Rajzolj a lófejekre különböző jegyet a leírtak szerint! Ki is színezheted őket!

Megkülönböztető színek:

pej – barna
sárga – világosbarna
fakó – barna, benne fehér szőrszálakkal
deres – sötétszürke
bogárfekete – sötétfekete

Néhány érdekesség, hogy melyik lótípus milyen marmagasságú:

- A legmagasabb lófajták marmagassága elérheti a 2 métert – majdnem akkorák, mint egy magas kosárlabdázó!
- A valaha feljegyzett legkisebb ló, Thumbelina mindössze 44,5 cm magas volt – nagyjából akkora, mint egy magyar vizsla
- A legtöbb nagyló marmagassága 155–175 cm, súlya pedig nagyjából 500–600 kg.
- Az igazán nagy, nehéz fajták tömege akár az 1000 kg-ot is elérheti.

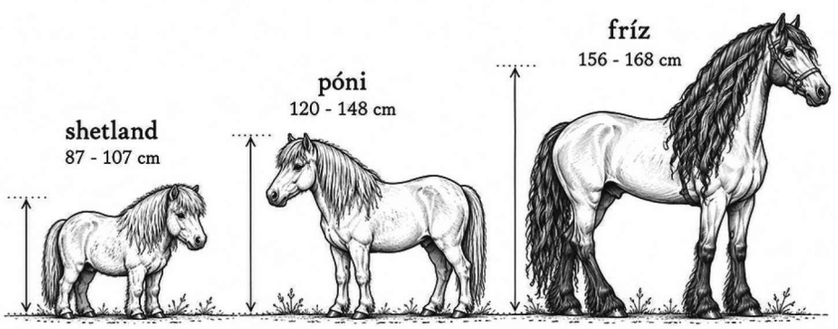

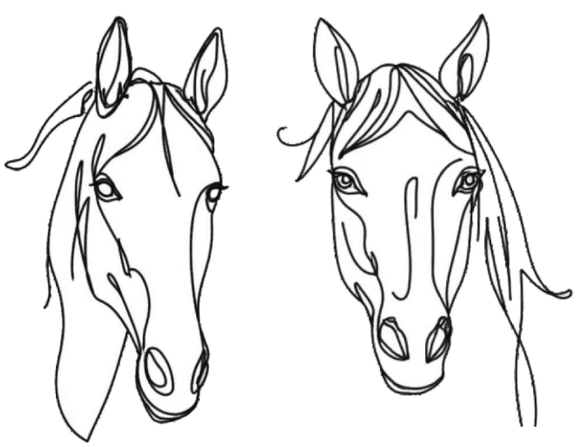

27.feladat

Közmondáso-LÓ - Helyesbítsd a következő közmondásokat!

Nyeregben félti magát.

Ajándék lónak ne nézd a lábát.

Átesik a kenguru túlsó oldalára.

Tüsszentsünk a lovak közé!

Ha ló nincs, szólj a szamárnak.

9. Lovak etetése, ápolása

A ló egészségéhez megfelelő táplálásra és rendszeres gondozásra van szükség. Táplálékának alapja a jó minőségű szálastakarmány, elsősorban a széna, legeléskor pedig különféle fűféléket fogyaszt. Emellett szükség szerint abrakot, például zabot is kaphat. Az abrak tápanyagokban gazdagabb takarmány, ezért mennyiségét körültekintően kell meghatározni. A lónak mindig szüksége van elegendő, tiszta ivóvízre is. A ló emésztése ahhoz alkalmazkodott, hogy a nap folyamán sok időt töltsön evéssel, és gyakran kisebb mennyiségeket fogyasszon. A széna és a szalma nem ugyanaz. A széna lekaszált és megszárított fűfélékből készül, és fontos takarmány. A szalma ezzel szemben a gabonafélék betakarítása után visszamaradó szárrész. Elsősorban alomként használják az istállóban: szárazabbá és tisztábbá teszi a ló fekvőhelyét. A ló gondozásához azonban nemcsak az etetés tartozik. Rendszeresen ápolni kell a szőrét és a patáit, tisztán kell tartani a környezetét, valamint megfelelően kell használni és gondozni a lovagláshoz szükséges felszereléseket is.

Abrako-ló - Mi kerülhet a ló abrakjába?

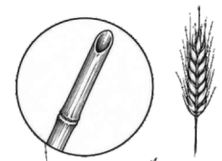

Szalma: a betakarítás után visszamaradó szárrész. Szívószálhoz hasonló üreges cső, ami felszívja a vizet, sőt a hőmérsékletet is megtartja.

Széna:
nem üreges, valódi tápanyag van benne, szinte olyan, mint a levágott fű.
Ezeket láthatjátok a mezőn bebálázva (körbála, kockabála formájában).

28.feladat

Te milyen betyár lennél?
A 9. oldalon látható Rózsa Sándor arckép és az alábbi hiteles leírás alapján írd le saját arcodat betyár módra!

Rózsa Sándor személyes-leírása:

Mintegy 43—44 éves, közép, inkább kistermetű és zömök, szőke hajú, bajusza felfelé sodrott, hegyes és vereses-szőke, szemei szürkék, tekintete komor, arcza sovány, keskeny, sápadt és foltosnak tetsző, orra hosszas, orrlyukai pedig kiállók, szája széles, fogai teljesek és tiszták, álla előre álló, fülei nagyok.

Visel fekete kerek kalapot, sötétkék sárga-gombos nadrágot, dolmányt vagy szűrt, — jár hol kocsin, hol gyalog vagy lóháton.

És neked, mi a kedvenced?

Alma, sárgarépa, néha egy-egy kockacukor – finom jutalomfalatok a lovaknak. Szellő szerint értük még a Tolvaj-LÓ üzemmódot is érdemes bekapcsolni!

#miért hemperegnek a lovak?
#hogy alszanak a lovak?

Bónusz feladat: Milyen mitológiai alak modern változatát figyeled meg? Kutass utána, miről híresek, miben szerepeltek ezek a lények?

29.feladat

A rajzok közül válaszd ki, melyik az üstök, a négyesfonás, a lófarok vagy a frufru!

Állva alszik, mint a ló.

Ápolás

A ló rendszeres ápolást igényel. Szőrét naponta érdemes megtisztítani a portól, sártól és egyéb szennyeződésektől. Lovaglás előtt és után különösen fontos az alapos ápolás és ellenőrzés. A különböző testrészek tisztításához más-más eszközöket használunk: az érzékenyebb területeket mindig puhább kefével, óvatosabban tisztítjuk. Ha lovaglás közben megizzadt, „habosra” izzad, azaz *tajtékos* lesz, ilyenkor lemossuk, amitől fel is frissül.

Kellékek

vakaró
szőrkefe
gyökérkefe
patakaparó
sörényfésű
puha rongy

Négyes fonás

1. A félcopfot válaszd négy felé.

2. Jobb oldalról a külső szálat felülről vezesd középre.

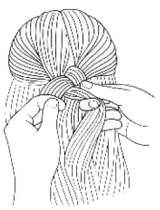

3. Bal oldalról a külső szálat pedig alulról vezesd középre.

4. Ismételd ezt addig, amíg a haj el nem fogy. A szebb fonat érdekében kicsit húzogasd meg a fonat két szélét!

Karikás ostor fonása:
4 szálból indul a fonás. Minden egyes csíkot hosszában félbehasítanak, így lesz belőle 8-as fonás. Utána minden egyes szálat megint félbehasítanak, így lesz belőle 16-os fonás, azt is felezik, így lesz a végére 32-es fonás. Egyre vékonyodik. A haj négyes fonása hasonlóan történik, figyeld meg a képeket jobbra!

30.feladat

Melyik lószerszámnak mi a neve és mi a feladata? Írd a karikákba!

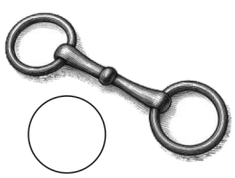

1. nyereg – a hátán kényelmes ülést biztosít a lovasnak
2. patkó – védi a ló patáját a túlzott kopástól. A pata külső része szaruból áll, és a körömhöz hasonlóan folyamatosan növekszik.
3. kengyel – a nyeregről lelógó fém lábtartó
4. zabla – a ló irányítására szolgáló szájvas
5. kantár – a fejére helyezett irányító felszerelés: zablával, gyeplővel alkot egy rendszert, melyekkel a lovas könnyedén irányítja. A pálca egészíti ki mindezt. A pálcát a ló irányítására, figyelem felhívásra használják, nem a ló büntetésére szolgál!

10. Lovarda

A lovarda nemcsak a lovaglás helyszíne, hanem a lovak és az emberek közös tere is. Itt zajlik a lovak mindennapi gondozása, mozgatása és felkészítése, miközben a lovasok is tanulnak, gyakorolnak és segítik egymást. Egy jól működő lovardában mindennek megvan a maga helye és szerepe: az istállótól és a karámoktól kezdve az itatókon át egészen a lovaglásra kijelölt területekig.

A közösség ereje

A lovaglás nemcsak a lovakról szól, hanem a közösségről és a barátságokról is. A lovardában mindig találhatsz társakat, akikkel együtt tanulhatsz, nevethetsz, vagy éppen segíthettek egymásnak. Sok új ismeretség és barátság születik a közös élmények során. A lovasok támogatják egymást, együtt fejlődnek, megmérettetéseken vesznek részt, és együtt örülnek a sikereknek.

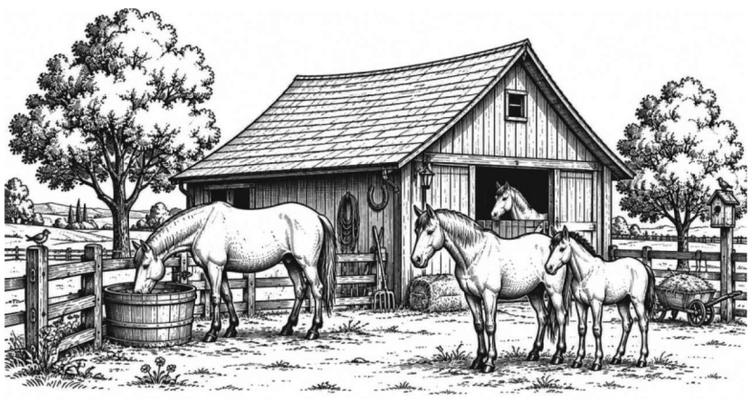

31.feladat

Olvassátok el a következő mondókát! Szerintetek mit jelent ez? Mi a tanulsága ennek a mondókának? ((Régi angol mondás nyomán – magyar változat: Halász Judit előadásából ismert)

Egy szög miatt a patkó elveszett.
A patkó miatt a ló elveszett.
A ló miatt a lovas elveszett.
A lovas miatt a csata elveszett.
A csata miatt az ország elveszett.
Máskor verd be jól a patkószeget!

Szellő számol

A patkók nem egyformák! Segíts Szellőnek. Melyiken látod a legtöbb szeglyukat? Összesen hány patkószeg kell Szellőnek?

Hol töltöm a napjaimat?

A lovak lakhelye az istálló.

A karámba, azaz körbekerített szabad, füves vagy homokos területre engedik ki, hogy szabadon mozoghasson.

Az istállón belül egyenként, általában külön bokszokban vannak a patások lekötve, vagy szabadon eresztve.

Ahol edzenek, vagyis kiképezik a lovakat, az a 15-20 méter átmérőjű körkarám, ahol nem tud eltávolodni, könnyen elérhető.

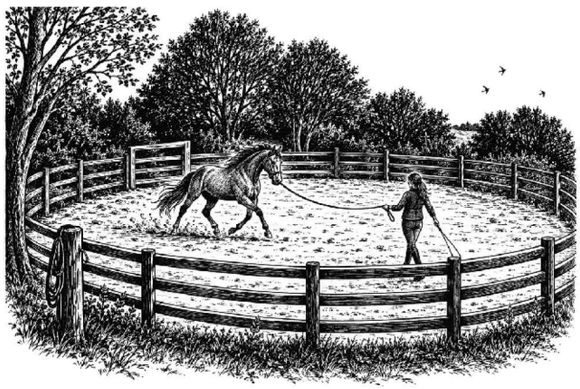

Piszkos víz? Pfuj!!

A lovak nagyon érzékenyek, inni csak vizet és abból is csak a tiszta vizet issza meg. A lovak régen megmutatták, hogy melyik tiszta és melyik az egészségtelen víz.

Minimum naponta 3x kell friss vízzel itatni. Egy átlagos, 500 kilogrammos testtömegű ló naponta 25–50 liter vizet iszik

Ismerős a mondóka?
„Ha nem tiszta, vidd vissza, ott a szamár, megissza!”

32.feladat

Kösd össze a pontokat, és meglátod, mitől fél a ló...

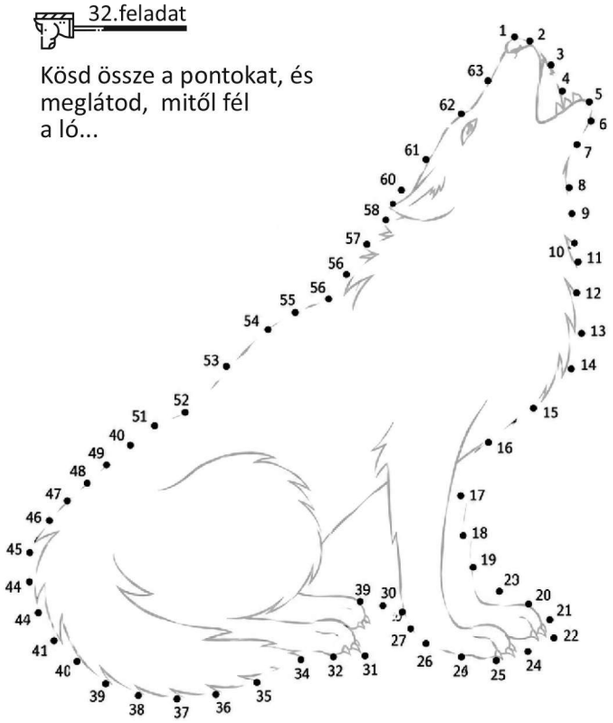

33.feladat

Mutasd a lábad, megmondom, ki vagy! Felismered-e, melyik láb milyen állathoz tartozik?
Kutya, ló, zsiráf, tyúk, tehén, szamár, disznó, zebra, lúd, farkas.

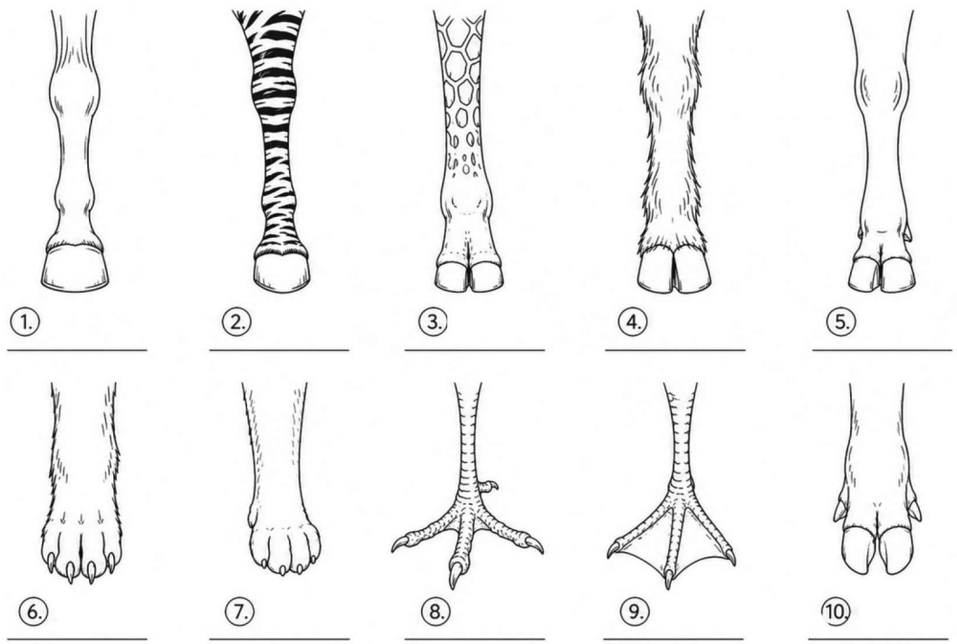

#szerencsepatkó
#heraldika
#patkolókovács

34.feladat

Tervezd meg a saját lovardád címerét!
Rajzolj olyan dolgokat a címerbe, amelyek számodra fontos értékeket képviselnek.

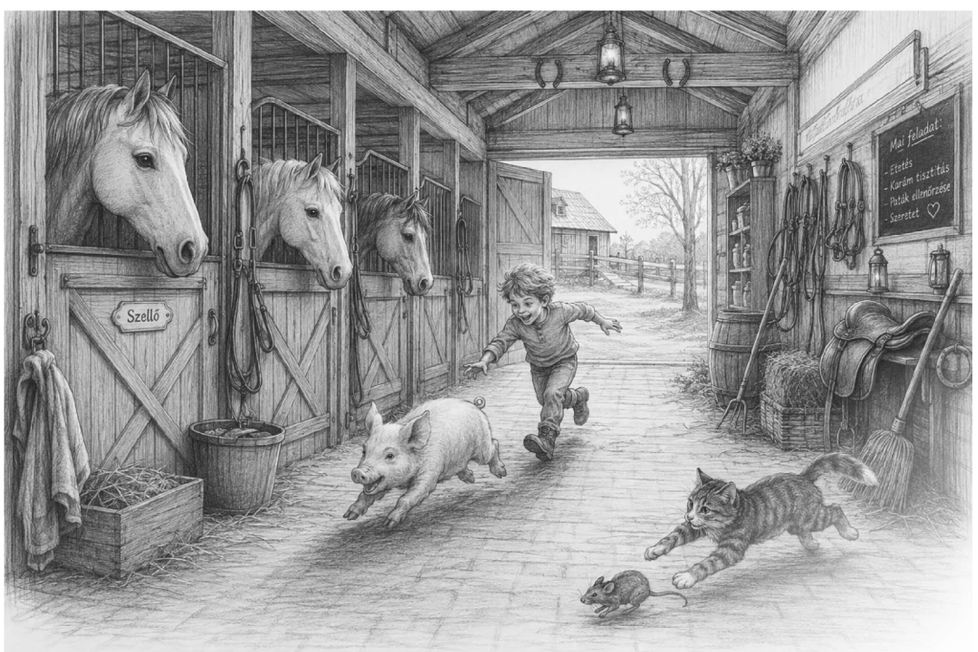

35.feladat

Találj ki egy rövid történetet a képről, írd le az ötleteidet. Adj címet is neki!
Segítség a törénethez: Miért kergeti a malacot a kisfiú? Hová menekül az egér?
Olvassátok fel egymásnak a történeteket!

.....

.....

.....

36.feladat

12 ló vár a kovácsra, de közülük 3 csak az első két lábára kap patkót. A többi ló mind a négyre. Hány patkó kell összesen?

11. Lovassportok és a lóverseny története

LOVASSPORTOK

A lovassportokban a lovast értékelik, a lósportokban a lovat. A fogathajtás lovassport, pedig nem visz lovast a hátán, de az ember teljesítményét értékelik.
Nézd meg az összefogla-lót, miben különböznek az egyes versenyszámok!

HÁTAS LOVASSPORTOK

	SPORTÁG	MIT CSINÁLNAK?	MI SZÁMÍT?
1. 	DÍJUGRATÁS	A ló és a lovas színes akadályokat, pl. kerítéseket és vizesárkokat ugrik át	Gyorsaság + ügyesség + hibátlan ugrások
2. 	DÍJLOVAGLÁS	Ló és lovasa tökéletes összhangban mozognak a zenére, a ló büszkén lépked	Pontosság + kecsesség, idomítottság + elengedettség
3. 	GALOPP	Ügető lóverseny/lósport	Gyorsaság + kitartás
4. 	LOVASÍJÁSZAT	A lovas mozgó vagy vágtató lóról nyilaz a céltáblákra, kapaszkodó nélkül	Egyensúlyérzék + pontos célzás

FOGATHAJTÁS

5. 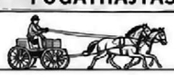	DÍJHAJTÁS	Elegáns fogatbemutató, ahol a lovaknak és a hajtónak tökéletesen kell mozognia	Fegyelmezettség + ruhák, kocsi tisztasága, szépsége
6. 	MARATONHAJTÁS	Vad futam, melyben nehéz erdei utak, vizesárkok és éles kanyarok várnak rájuk	Gyorsaság + bátorság + + ügyesség + kitartás
7. 	AKADÁLYHAJTÁS	A fogat bójákból álló kapuk között halad, tetejükön sárga teniszlabdákkal	Gyorsaság + pontosság, a labdák leverése nélkül

ZSOKÉ
A galoppversenyeken a lovat lovagló versenyző

SZULKI
Kétkerekű versenykocsi, amelyet a ló húz.

FOGAT
Egy vagy több ló által húzott kocsi és a hajtó.

AKADÁLYHAJTÁS KAPUJA
Két bója, tetején egy-egy teniszladbával.

37.feladat

Kösd össze a versenyszámot azzal, ami különösen fontos benne!

Díjhajtás	gyorsaság, ügyesség, kitartás
Maratonhajtás	a labdák maradjanak a helyükön
Akadályhajtás	pontosság, összhang

38.feladat

A Besze fiúk versenyre készülnek - keresd meg, milyen 7 apró eltérés van a két kép között!

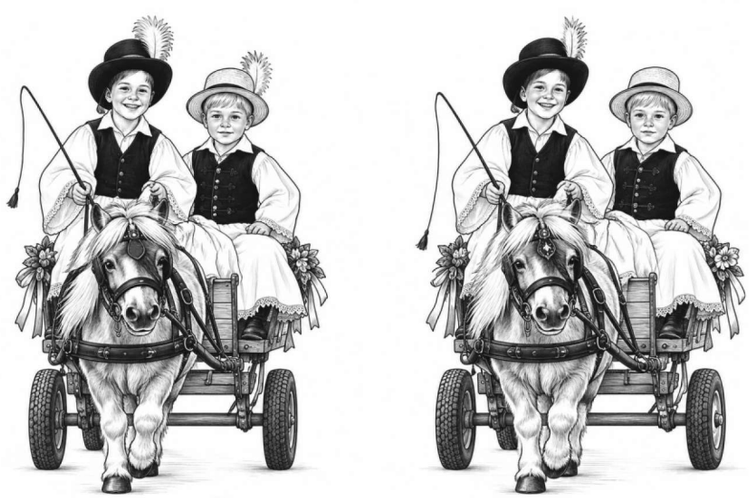

39.feladat

Lovas sudoku - töltsd ki a táblázatot úgy, hogy minden kicsi négyzeten belüli sorban és oszlopban csak egyszer szerepeljen egy adott rajz!

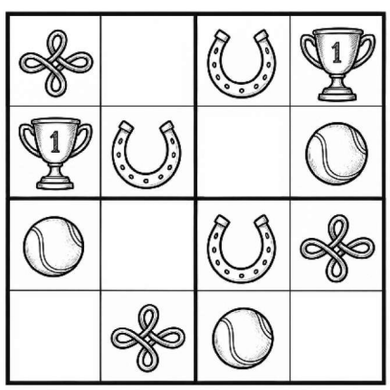

A ***lóversenyzés*** az egyik legrégebbi sport: elődei már az ókori görögök és rómaiak szekérversenyein megjelentek, modern formája pedig Angliában alakult ki. Mintegy 300 éve itt tenyésztették ki az angol telivért, a világ egyik leggyorsabb lófajtáját. Magyarországon gróf Széchenyi István honosította meg a sportot, és ő szervezte az első pesti futamot is 1827-ben.

A ***Nemzeti Vágta*** - 2008-ban indult útjára. Amatőr lovasai magyarországi és határon túli településeket képviselnek, és elővágtákon keresztül jutnak a döntőbe. A versenyt kezdetben a budapesti Hősök terén rendezték meg, ahol a beton fölé hatalmas mennyiségű (62 kamionnyi) homokot terítettek. 2023 óta a döntő helyszíne a Szilvásváradi Lipicai Lovasközpont, ahol professzionális, a lovak lábát kímélő pálya várja a versenyzőket.

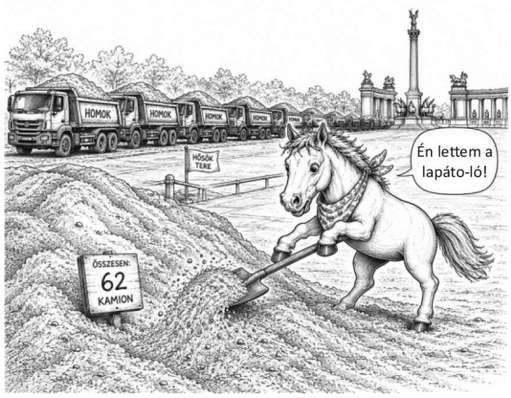

Huszár sisak - ilyenben versenyeznek.

40.feladat

A lovasversenyek díjkiosztóján az első három helyezést elérő ló egy-egy különleges fejdíszt, úgynevezett rozettát (díjszalag) kap jutalmul, mely a győzelem és a dicsőség jelképe.
Ha te szerveznél egy versenyt, milyen rozettákat adnál a lovaknak? Tervezd meg a minták alapján, színezd ki.
1. helyezett, 2. helyezett, 3. helyezett.

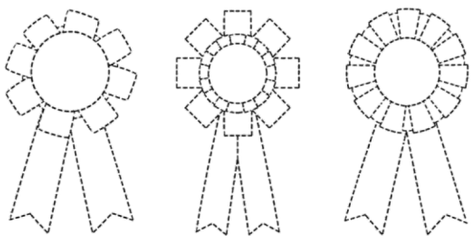

Kincsem Park és Ügetőszilveszter

A budapesti Kincsem Park 1925-ben nyílt meg, nevét a veretlen magyar csodakancáról, Kincsemről kapta. December 31-én itt rendezik meg az Ügetőszilvesztert, az év utolsó szabadtéri sporteseményét Magyarországon. Az ügetőversenyeken a lovas nem a ló hátán ül: egy könnyű, kétkerekű versenykocsiban, a szulkiban foglal helyet. A nap egyik legnépszerűbb programja a Celebfutam, amelyben ismert színészek, sportolók és tévések mérik össze tudásukat.

41.feladat

Keresd meg a megadott szavakat, vigyázz: visszafelé és átlósan is rejtőznek!

Nyereg, ló, bokréta, széna, szalma, kötőfék, zabla, csillag, telivér, kanca, csikó, zsoké, mén, lovaskocsi, kockacukor, istálló, kantár, kincsem

W	C	S	I	K	Ó	K	A	N	T	Á	R
K	É	Q	Z	B	I	O	N	B	N	X	V
L	Ö	K	Ö	É	O	C	Y	S	S	C	U
T	O	T	O	L	N	K	E	F	G	S	Ű
T	E	V	Ő	S	K	A	R	M	I	I	Y
J	S	L	A	F	Z	C	E	É	S	L	I
O	K	Z	I	S	É	U	G	N	T	L	U
Ú	P	A	A	V	K	K	P	L	Á	A	S
X	Á	B	N	L	É	O	C	I	L	G	B
Z	E	L	E	C	M	R	C	I	L	Á	T
Á	J	A	É	T	A	A	W	S	Ó	F	P
Í	X	Ü	D	M	E	S	C	N	I	K	Y

#hobbilovaglás
#Kincsempark
#Lovaspóló

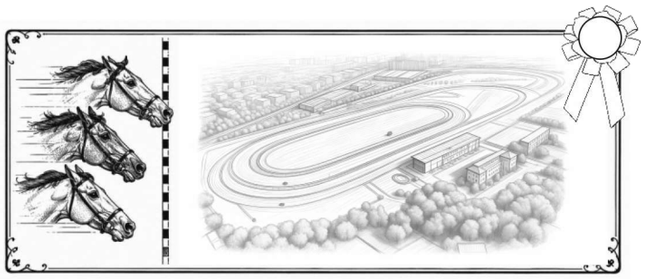

42.feladat

A Kincsem Park Nagy Díja – Logikai Befutó játék

Villám, Szélvész és Csillag szinte egyszerre ér célba. A zsűri a célfotót vizsgálja. Olvasd el a nyomokat, és állítsd fel a befutó sorrendjét!

Nyomravezető tippek:

1. Szélvész nem lett utolsó, de nem is nyert.
2. Villám Csillag mögött ért célba.

(Írd be a lovak nevét!):

1.helyezett
(Aranyérem)_____
2.helyezett
(Ezüstérem)_____
3. helyezett
(Bronzérem)_____

12. Csodalovak a valóságban és a mesében

Kincsem, a csodakanca

Kincsem 1874-ben született angol telivér kanca volt. 54 versenyen indult, és mind az 54-et megnyerte – páratlan eredményével a világ egyik leghíresebb versenylova lett. Nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is ünnepelték. Olyan gyors volt, hogy zsokéja néha már a cél előtt visszafogta. A legenda szerint egyszer verseny közben még legelészni is megállt, majd utolérte a mezőnyt, és így is győzött. Kincsem akár 65 km/h-s sebességgel is vágtázhatott.

43.feladat

Fejtsd meg a titkosírást!

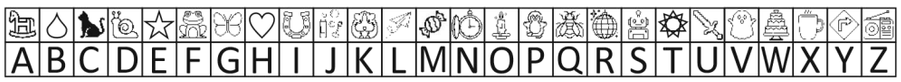

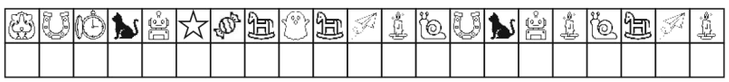

44.feladat

Kösd össze a pontokat, hogy lásd, ki volt Csalogány, Kincsem barátja!

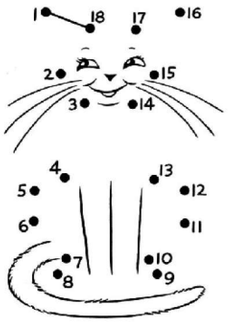

45.feladat

A hét vezér a Hősök terén

Figyeld meg a Millenniumi emlékmű hét lovas alakját, a vezérek jellegzetes viseletét és tárgyait! A másik oldalon található nyomok segítségével azonosítsd őket, majd írd a nevüket a képek alatti szalagokra! Segítségképpen egyet előre beírtunk a szobrok alá!

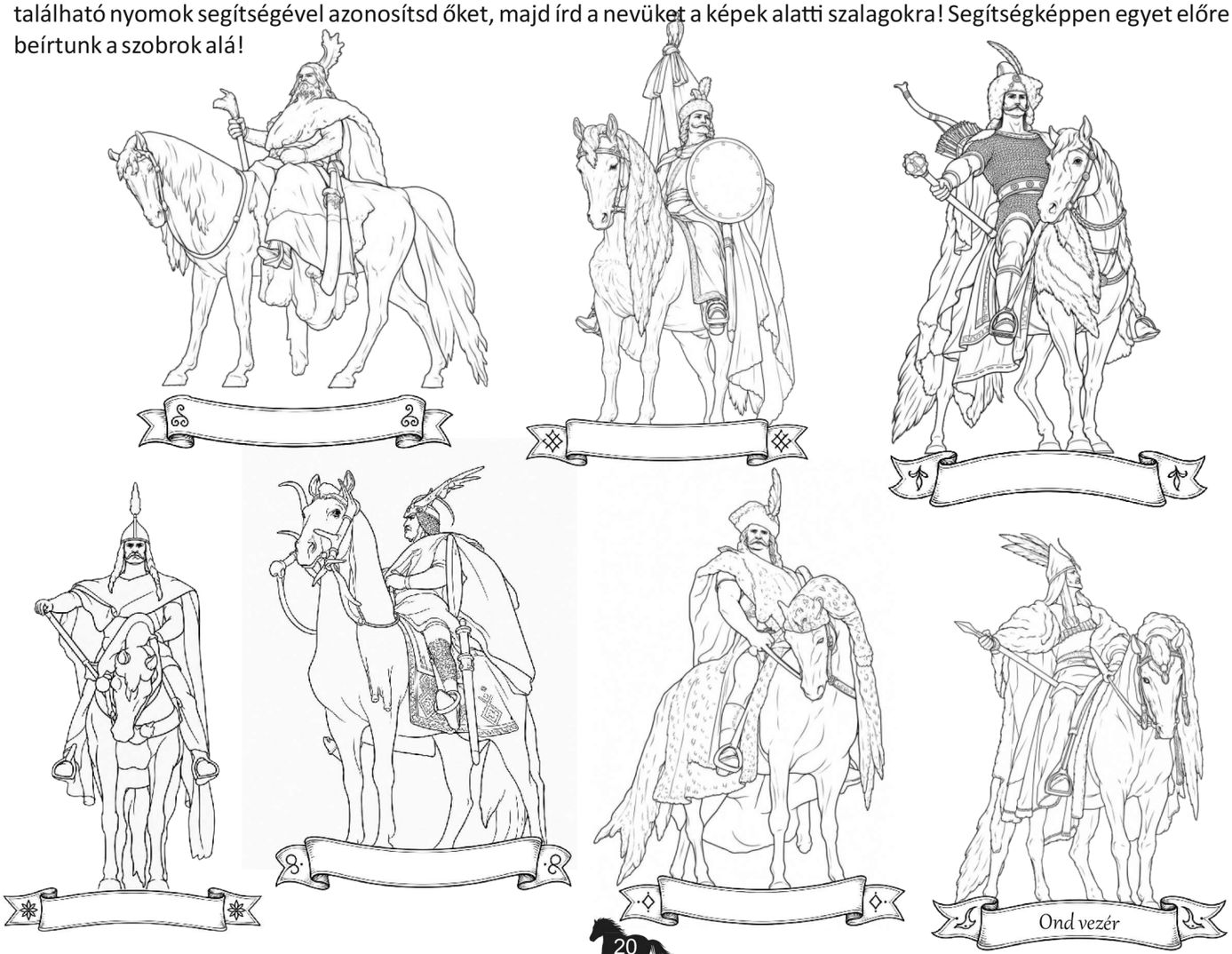

46.feladat

Különös társaság gyűlt össze az istállóban. Felismered, kik ülnek az asztal körül? Írd a kártyalapokra a nevükhöz tartozó számokat! Ki lehet a játékvezető?

1. Szilaj
2. Hipogriff
3. Fehérló
4. Játékvezető
5. Pegazus
6. Kentaur
7. Táltos paripa
8. Egyszarvú

Gyűjtsétek össze csapatmunkában, melyik lényre mi jellemző, milyen történet kapcsolódik hozzájuk - ehhez a feladathoz használhattok digitális segítséget!

#Csalogány cica szobor
#Overdose, Imperial, Kisbér
#Kincsem film, forgatási érdekességek
#Anonymus 7 vezére

47.feladat

A ló évezredek óta társunk – nem csoda, hogy szobrokon, festményeken, történetekben, zenében és filmeken is újra meg újra felbukkan. Induljunk a nyomába! Ehhez a feladathoz is használjatok bármilyen segítséget!

13. Lovas rendezvények és közösségek

1. Hagyományőrző lovas bemutatók

A hagyományőrzők rendszeresen gyakorolják, hogy hogyan éltek, harcoltak és lovagoltak régen az emberek. Fesztiválokon a közönségnek is megmutatják tudásukat: korhű ruhákban, régi fegyverekkel és látványos csatajelenetekkel idézik fel a őseink lovas életét.

48.feladat

A képen egymásra helyezve különböző lovagi eszközök körvonalait láthatod.
Rajzold át őket különböző színekkel, majd írd a vonalak mellé az eszközök nevét, illetve a kört színezd az eszköz színével azonosra!

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

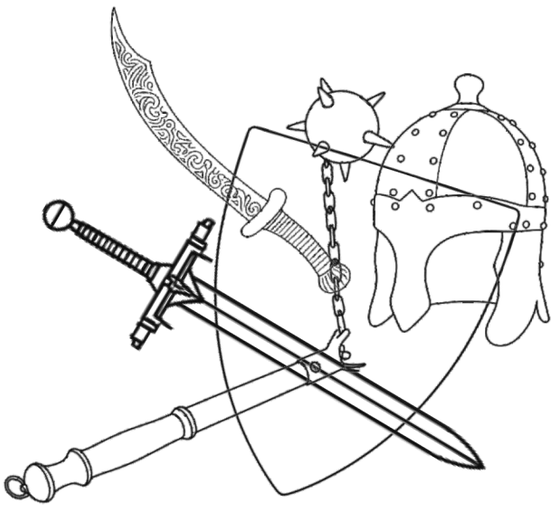

2. Szüreti felvonulások

A szüreti felvonulások fontos szereplői a lovasok és a feldíszített lovaskocsikkal érkező családok. A rendezvények során a hagyományokat őrző résztvevők népviseletbe öltözve, ünnepi díszbe öltöztetett lovakkal és lovaskocsikkal vonulnak végig a település utcáin, főterén, hogy együtt ünnepeljék a szüret végét és ápolják a régi népszokásokat.

#Bakonyi lovastúra
#Lovas színház
#Lovasterápia

49.feladat

TELEPÜLÉSVADÁSZ
Hol bújik meg a ló: a település nevében, a címerében vagy akár mindkettőben?
Nézz utána a települések címereinek, neveinek pl. könyvben vagy interneten, majd helyezd a neveket a megfelelő helyre!

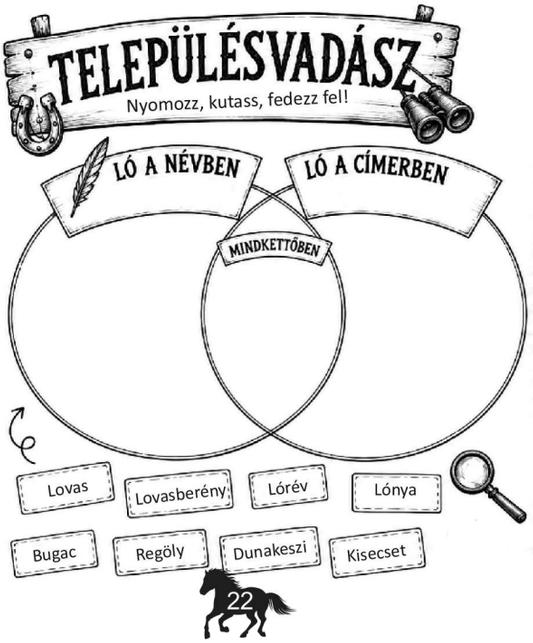

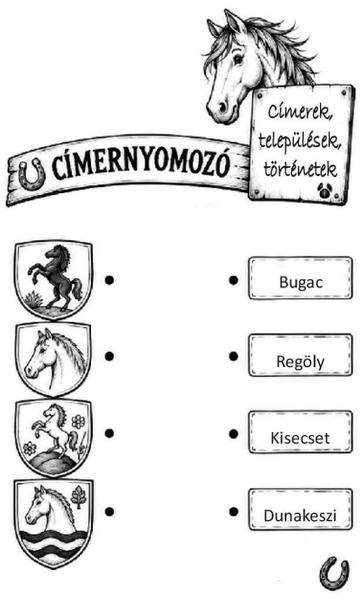

3. Lovas túrák és lovas kirándulások

A lovas túrákon a lovasok együtt fedezik fel a természet szépségeit lóháton. Erdőkön, mezőkön és különleges tájakon haladva közös élményeket szereznek, miközben erősödik a lovasok közötti barátság és összetartozás.

50.feladat

Egy lovas túrán 6 megállóhelyen pihennek meg a résztvevők. A túrán 10 ember vesz részt, és mindenki 3 db pogácsát fogyaszt el minden pihenő alkalmával.
Hány darab pogácsára van szükség összesen a túrához?

51.feladat

Formáld meg a „lovas énedet” az alábbi rajzok segítségével, melyet szívesen megmutatnál a már 100 éve megszervezett Örkénytáborban! Nézz utána, mi is ez az Örkénytábor!

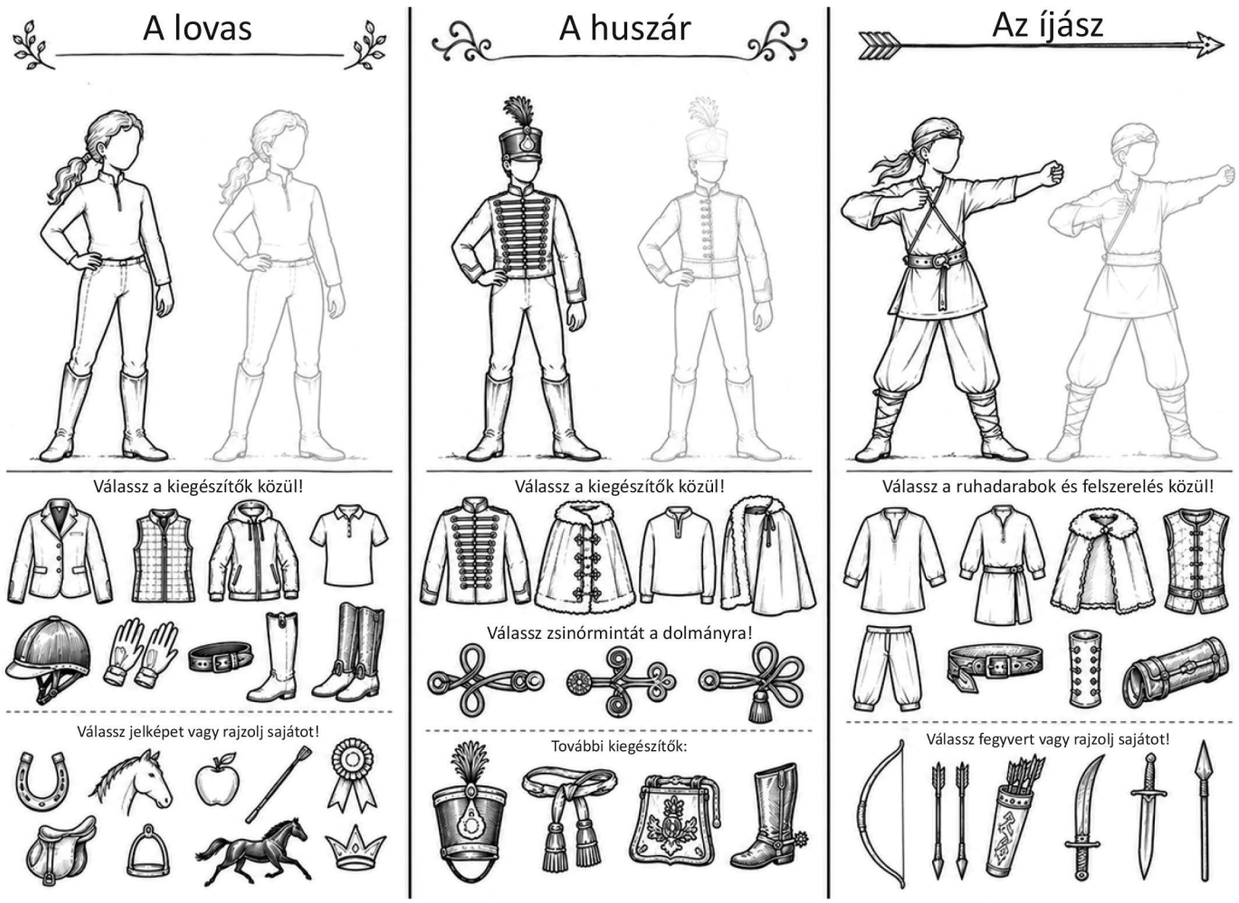

4. Lovas táborok

A lovas táborokban a gyerekek és a fiatalok közelebb kerülhetnek a lovak világához. Megtanulják a lovak gondozását, a helyes bánásmódot és sok új lovas ismeretet szereznek. A közös programok, játékok és élmények során új barátságok születnek, így a lovak szeretete egy összetartó közösséget hoz létre.

52.feladat

Tervezd meg barátságjel-karkötődet, mely akár egy életre szóló barátság emlékét is őrizheti.

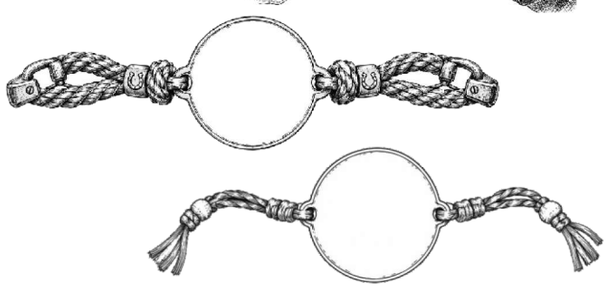

53.feladat Töltsd ki a hiányzó szavakat Csenge titkos gyűjteményében: csikó, Egyiptom, Egri, trükk, ember, ló, fáraó, ostor, kártya, bőr!

15. Elköszönő - Csillagvándor meséje

Simogató szél kavarta fel az este puha csendjét, mesélő szavakat suttogva a huncut ragyogása közé. A csillagok már izgatottan várták, tudva, kinek a meséjét hallhatják ma. A megfelelő időben kisétált az erdőből egy kissé megfáradt, de élénk pillantású öreg lovas. Ő volt Csillagvándor, aki hűséges -vát maga után vezetve érkezett a tisztásra. Miután meggyújtották a tisztáson beszédes, mindentudó tábor-üket, csendesen letelepedtek mellé, hallgatva a tücskök és az éjjeli madarak varázslatos neszezését, és azt a különös csendet, amelyben az ember néha sokkal többet hall, mint nappal.

Az idős lovas felpillantott az égre. Két hulló- éppen akkor keresztezte egymást útját.

– Épp jókor - mosolyodott el Csillagvándor.

Lassan kirajzolódott felettük a Nyilas csillagkép, melynek misztikus fénye beragyogta az -ot. Ekkor távolról két gyermek közeledő lépteinek zaja hallatszott az erdő két oldala felől. A fiú és a lány egyszerre érkeztek a tisztás szélére, majd mindketten tétován megálltak.

– Gyertek! - hívta őket a tűzhöz Csillagvándor. - Talán eltévedtetek?

A lány közelebb lépett.

– Furcsa álmom volt. – felelte, szeme izzó volt, akár a parázs. – Egy íjász vezetett engem álmomban, és azt mondta, ebben az erdőben találom meg a válaszaimat.

– Én egy huszárbábut találtam egy erdei fa odvában. – csatlakozott a fiú. – Különös jelek voltak a talpára rajzolva – mutatta a bábut a lovasnak. Csillagvándor a bábu fölé hajolt. Amikor meglátta a jeleket, elmosolyodott.

– A Nyilas csillagképet faragták rá.

Felnézett az -ra.

– Mindkettőtökben megvan valami, ami idehívott titeket – folytatta az öreg lovas. – Valami régi, amit talán még nem is ismertek.

A halkan ropogott.

– Ménúrhoz vezet az út, aki a Nyilas csillagkép királya. – mesélte Csillagvándor - Ahhoz az égi ménhez vezet, aki ott vágtat fenn, a csillagok között.

A lány leült a tűz mellé.

– Édesanyám mesélt az égi seregekről. – ült le a lány a tűz mellé. – Azt mondta, védelmeznek minket.

A fiú sokáig hallgatott, majd erős hangján megszólalt:

– Édesapám szerint nem csak védelmeznek, hanem bennünk is élnek.

Csillagvándor nem felelt rögtön.

Csak felnézett ismét az égre.

– Talán mindketten ugyanarról beszéltek – felelte csendesen, és elmosolyodott.

A két gyermek is felpillantott. A Nyilas fénye ott ragyogott felettük, s egész távolról mintha ismerős -nyerítést hallottak volna, valahonnan a régi időkből; mely szívükig hatolt.

– Nézzétek – szólt Csillagvándor – az Ég nem kérdezi, honnan jöttetek. Nem számít neki, melyik ösvényen érkeztetek. Ugyanazokat a csillagokat látjátok.

A lángja egy pillanatra élénken felragyogott és magasabbra csapott.

– Talán ez a mi legnagyobb örökségünk. – sóhajtotta az öreg lovas, és ünnepélyesen hozzátette:

- Hogy mindig legyen egy közös ég, amely alatt összetartozhatunk.

A két gyermek sokáig nem szólt.

Csak ültek a tűz mellett, és nézték a -okat.

Aztán a fiú táncra hívta a lányt, és érezték, szívükben összefonódik egy erős szál, egy fehér tűz fénycsíkja. Érezték, ez örökre összeköti őket, nemcsak egymással, hanem mindenkivel, aki ismeri ezt a tüzet.

Azt a tüzet, mellyel minden közös ég, vagyis közösség túlél, átvészel és a végén újra mosolyog; de már nem a szájával, hanem a szívével.

54.feladat

Olvasd a csillagabc jelképei szerint a szöveget! Melyik jelkép nem szerepel képként a szövegben?

csillag

égbolt

huszár

ló

tűz

A kiadvány megvalósításában közreműködtek és segítséget nyújtottak:

Farkas Péter, Kovács Imre, Szekeres Éva, Fejes-Martinez Krisztina, Ott Gabriella, Turcsányi Zoltán
(tartalomfejlesztés, háttérinformációk, ötletek, szövegek, feladattervezés)

Farkas Alinda
(feladattervezés, háttérinformációk, mese, grafika, tördelés - köszönet: OpenAI)

Mindannyiunk lelkiismeretes munkáját, kreatív és építő jellegű hozzáállását szívből köszöni:

Kárpáti Rita
a Natura Hungarica Alapítvány elnöke

A projekt megvalósulását és a kiadvány megjelenését anyagilag támogatta:

AGRÁRMINISZTÉRIUM

HUNGARIKUM BIZOTTSÁG

ISBN 978-615-6664-07-5 Mesél a lovas
Natura Hungarica Alapítvány

Kiskunfélegyháza, 2026

